

Capella del Santíssim de Sant Pere de Gelida

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Major, 1.
Emplaçament
Alçada: Església parroquial de Sant Pere de Gelida
193

Coordenades:

Latitud: 41.440096418535
Longitud: 1.8651236593723
UTM Est (X): 405192
UTM Nord (Y): 4588236

Classificació

Número de fitxa 08091 - 209
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Modernisme Noucentisme
Segle XX
Any 1916-1929-1976-1991
Autoria de l'element: Isidre Puig i Boada (arquitecte)
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immoble / 8305-I
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2661
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Privada accessible

Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat (Carrer d'Armenteres, 35, 08980 Sant Feliu de Llobregat)

Fitxes associades:

Església de Sant Pere

Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL

Data de registre de la dc., 22/05/2024 - 10:01

fitxa:

Descripció

L'arquitecte de la capella del Santíssim, Isidre Puig i Boada, va conservar en el seu disseny les mateixes dimensions de la nau que Josep Ros i Ros havia previst en el seu projecte original a finals del segle XIX. La façana principal de la capella, adossada al mur de llevant, està lleugerament retirada de la línia de la façana principal de l'església de Sant Pere.

La nau de la capella és rectangular i destaca per un sostre enteixinat horitzontal de fusta, format per divuit cassetons rectangulars d'1,75 m per 1,52 m. A l'interior de cada cassetó, es repeteixen quatre peces iguals de terracota amb relleu, conformant un motiu floral central amb formes geomètriques piramidals d'on emergeixen petites estrelles de vuit puntes. La nau limita a migdia amb la porta d'entrada de llinda; a ponent amb el mur de l'església, amb la qual es comunica a través d'una porta vidriera centrada en una arcada de mig punt; a llevant amb la façana del carrer de Sant Roc, on s'obren tres finestres d'arc de mig punt per fora i arc angular per dins tancades amb vitralls; i al nord amb una arcada triomfal de mig punt, oberta al recinte de l'altar. Les finestres al carrer de Sant Roc contenen vitralls amb motius religiosos estilitzats, realitzats en formigó. El disseny d'aquests vitralls va ser creat per l'artista Pau Macià Pons a finals de 1975.

Dins la nau de la capella, hi ha dos confessionaris d'estil neoclàssic, construïts l'any 1952 pel fuster gelidenc Joan Bartolí i dissenyats per Puig i Boada. Segons Rossell, aquests confessionaris van ser parcialment mutilats l'any 2020.

L'element més destacat de la capella és l'altar de planta quadrada, delimitat per quatre arcades de mig punt, amb dos arcs cecs a cada costat i un arc que tanca el recinte pel darrere, decorat amb una pintura mural que envolta la porta d'accés a la sagristia. El sostre de l'absis forma una estrella octogonal que conforma una cúpula de maó pla, revestida de mosaic, amb una lluernia de vitrall de colors al centre. El mosaic, obra de Pau Macià, conté tessels blancs, grogues, blau turquesa i rivets daurats amb iconografia cristiana amb el tetramorf, les lletres alfa i omega, diferents tipus de creus, fulles de palma, estrelles i cintes amb lemes religiosos (Benedicto, claritas, sapientia, gratiarum acto, honor, virtus, fortitudo i amen). El vitrall al centre de la cúpula, instal·lat l'any 1976 pels històrics Vitrallers Graells de Barcelona, representa l'Agnus Dei vessant la seva sang, flanquejat per les lletres alfa i omega.

L'última obra d'art afegida a la capella va ser l'any 1991. Es tracta d'una pintura d'Enric Llimona Raymat, realitzada sobre tela i fixada en una base de fusta. Aquesta obra ocupa tot el pany de paret del parament frontal, situat sota l'arc de mig punt que tanca l'espai de l'altar. El mural representa una al·legoria de la protecció divina, simbolitzada per la mà de Déu que s'estén sobre la terra. Aquesta representació inclou cercles dispersos sobre un paisatge agrícola amb ceps i oliveres, que evoca el poble de Gelida i algunes masies, tot presentat de manera identificable però no realista.

Exteriorment, la coberta de la capella és de teula a doble vessant, coronada per una llanterna de tambor octogonal amb finestres d'arc de mig punt i coronat per un crismó de metall. La façana principal i la lateral tenen poques obertures, destacant la façana principal per la seva simplicitat (manca el pòrtic previst segons el projecte), amb una porta amb arc rebaixat, un òcul sota el carener i una cornisa de maons que segueix el

perfil de la coberta.

Observacions:

Història

La capella del Santíssim és una estructura adossada a la nau de l'església parroquial de Sant Pere, objecte d'un estudi detallat per Joan Rosselló, publicat el 2021 en els Quaderns Gelidencs d'Història i Societat.

L'actual església de Sant Pere ocupa el lloc de l'antiga església de Sant Miquel, documentada des de l'any 1061. Aquesta església d'origen romànic, que va perdurar fins a mitjan segle XIX, va ser enderrocada per construir-ne la nova, juntament amb el vell cementiri i algunes edificacions annexes. El projecte del nou edifici va ser assignat a Francesc Vallès Cuchi, i la primera pedra va ser col·locada l'any 1857. La construcció es va estendre durant deu anys, finalitzant-se el 1867, incloent-hi l'ensorrament d'una arcada de la nau el 1860, i completant-se amb el trasllat dels elements litúrgics definitivament l'any 1871, quan es va obrir al culte sense tenir encara un campanar.

Per facilitar la construcció del campanar i la capella del Santíssim, Mn. Francesc Xavier Raventós va adquirir terrenys contigus a l'església i va negociar una permuta amb l'Ajuntament per a la re-urbanització de l'espai. Aquest procés es va allargar gairebé vint anys, de 1897 a 1916. El 19 d'abril de 1916, Mn. Raventós va contractar l'arquitecte Josep Ros i Ros per dissenyar la capella del Santíssim, i la primera pedra es va col·locar el 24 d'abril del mateix any. L'encàrrec de la construcció va recaure en el gelidenc Delfí Mas Valls. Les obres van començar amb la demolició de cases afectades, però es van aturar ràpidament a causa de l'esgotament dels recursos econòmics.

Les obres van ser repeses el 1929, ja amb un nou rector a Gelida, Josep Mª Alomà Altisent, i un nou arquitecte, Isidre Puig i Boada. El 1931, la volta estava coberta i es van instal·lar relleus ceràmics als sostres horitzontals de la nau i revestiment ceràmic a les finestres del tambor de la llanterna. Tot i això, les obres van experimentar una nova parada a causa de la Guerra Civil.

Després de la guerra, mossèn Narcís Saguer Vilar i l'arquitecte Puig i Boada van reprendre l'obra, prioritzant l'acabament de la capella per permetre les celebracions en condicions òptimes. El 1947, la capella es va considerar apta per a la celebració d'actes.

Isidre Puig i Boada (Barcelona, 20 d'abril de 1891 - Barcelona, 13 de juliol de 1987) va ser un arquitecte català. Puig va estudiar a l'escola d'Arquitectura de Barcelona i va rebre el títol el 1915, fou deixeble i col·laborador de Gaudí. La capella del Santíssim va ser la seva primera obra d'arquitectura religiosa, on va experimentar per primera vegada amb l'aplicació d'algunes formes del seu mestre Gaudí, aconseguint combinar amb èxit el seu estil noucentista amb l'aplicació d'elements i tècniques purament gaudinians.

Bibliografia

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

ROSELLÓ, Joan (2021). *La capella del Santíssim de l'església de Sant Pere de Gelida*. Quaderns Gelidencs d'Història i Societat – 9. Ajuntament de Gelida.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

